

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 15 mars 1915 kl. 3,30 e. m.

*Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 4,
i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.
Maj:t angående åstadkommande av internationella över-
enskommelser om nationaliteternas rätt att leva sitt
 eget fria liv.*

Uti en inom andra kammaren avgiven motion nr 175 har herr *Lindhagen* m. fl. hemställt, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, på vad sätt i sammanhang med uppgörelsen efter världskriget eller eljest initiativ må kunna tagas från svensk eller helst skandinavisk sida, att i de internationella överläggningarna och överenskommelserna må fastslås nationaliteternas rätt att leva sitt eget fria liv.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet anser i likhet med motionären, att nationalitetsprincipen bör vinna ökat erkännande, men finner det för närvarande ej möjligt, att man på utrikespolitisk väg skulle kunna ändra de inrikespolitiska förhållandena inom sådana stater, vilka inrymma olika nationaliteter, och får därför hemställa,

Utskottet.

att herr Lindhagens m. fl. motion nr 175 ej må
till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 mars 1915.

På utskottets vägnar:

ERNST LILJEDAHL.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar *Liljedahl*,
Gustafsson i Brånsta, *Bengtsson* i Göteborg, *Bengtsson* i Kullen, *Löwegren*, *Åkerlindh*,
Höglund, *Sundström*, *Thore* och *Ericson* i Funäsdalen.

Reservation

av herrar *Bengtsson* i Göteborg, *Höglund* och *Ericson* i Funäsdalen,
vilka anfört:

»Otvivelaktigt ha motionärerna rätt i sitt starka betonande av, att erkännandet genom internationell överenskommelse eller lag av varje nationalitets rätt att leva fri och oavhängig sitt eget liv vore ett stort framsteg till lösningen av världsfredens problem. Vår uppfattning är visserligen, att under en samhällsordning som den nuvarande, byggd alltigenom på politiskt förtryck, ekonomisk utsugning och andlig ofrihet för folkmassorna till det härskande fåtalets fördel, denna princip aldrig skall godkännas, därför att den står i strid med de maktägande klassernas intressen, och dessa behärska ännu politiken i alla länder. Men för socialdemokratin, vars uppgift det är att kräva de undertryckta *folkens* lika väl som de undertryckta *klassernas* frigörelse måste det framstå som en plikt att just nu, när de härskande klasserna kastat folken in i ett världskrigs blodiga tragedi under föregivande av oöverkomliga nationella motsättningar och måhända ledande till underkuvandet av andra nationaliteter, hävda kravet på varje nationalitets rätt att leva sitt eget liv och fritt bestämma över sina egna angelägenheter. Den principen måste

helt enkelt vara grundläggande för en framtida ordning av världssamhället, där de olika nationerna fredligt skola kunna samarbeta sida vid sida, och som en opinionsyttring i sådant syfte tillåta vi oss därför hemställa,

att andra kammaren med anledning av herr Lindhagens m. fl. motion nr 175 för sin del måtte besluta, att riksdagen ville anhålla, det Kungl. Maj:t måtte taga under öfvervägande, på vad sätt i sammanhang med uppgörelsen efter världskriget eller eljest initiativ må kunna tagas från svensk eller helst skandinavisk sida, att i de internationella överläggningarne och överenskommelserna må fastslås nationaliteternas rätt att leva sitt eget fria liv.»
